

LEDEN

Co na Nový rok aneb Narozeniny

Víte, jak se u nás doma poznají narozeniny?

Od rána zvoní telefon a pípají esemesky.

Víte, jak se u nás doma pozná Nový rok?

Konečně je ticho, což ocení zejména můj pes a já. Chceme si totiž první den v roce užít trochu klidného rozjímání, abychom si ujasnili, co po celý rok...

Na vsi, kam už mnoho let jezdíme, žije v prastaré chaloupce prastarý dědoušek. Z jakýchsi listin jsem v době, kdy to ještě nebylo tajné, vyčetla datum jeho narození. Od té doby vím, že tento obyvatel naší obce se narodil právě 1. ledna.

Řeknete si - no, co je na tom? Ale já jsem se zahloubala nad tím, že lidé narození prvního ledna jsou svými narozeninami hodně šizeni. Tak si to představte:

Od Mikuláše se oslavuje téměř nepřetržitě až do Silvestra. Když se na Nový rok narodí mimino, vypadá to hodně slavně. Ale s přibývajícimi svíčkami na dortu tato sláva jaksi pohasíná. Dárky dostanete k Ježíšku a v nastalých silvestrovských ohňostrojích už ty svíčky nejsou ani moc vidět. Pokud vůbec nějaké jsou. No a mezi námi - koho by bavilo slavit ještě na Nový rok? To je lépe si pospat a v odpoledních hodinách se poohlédnout, kde by byla nějaká polévka spravovačka nebo pořádný hrnek silné kávy. Na vaši oslavu - jste-li jí dosud nakloněni - zbylo trochu chlebičků od loňska a kousek půlnočního ovaru.

Jak to ale souvisí s tím prvolednovým občanem v neznámé pojizerské obci?

Dědoušek žije sám, pokud nepočítám kočku, pět slepic a kozu. Bylo mi s ohledem na tuto sestavu záhadné, jak asi takový člověk slaví své narozeniny, zároveň s narozením Nového roku.

V našich kulturních a zeměpisných podmínkách se traduje, že Nový rok začíná vždy 1. ledna. Tomuto datu předchází svátek svatého Silvestra, který bývá mnohem bouřlivěji a slavněji uctíván než Nový rok. Je to tady takto zavedeno. O to více mě zajímaly ty dědouškovy novoroční narozeniny.

Tak mi to nedalo, a když jsem šla na Silvestra večer venčit psa, zastavila jsem se u rozsvíceného okna dědouškovy chalupy. Zaklepala jsem. Dědoušek měl puštěné rádio. Asi to byla nějaká nesilvestrovská stanice, protože z rádia se linula tichá, mírná a příjemná hudba. Na stole stála rozsvícená lampa a pod ní nějaká kniha. Na rozdíl ode mne má dědoušek oči jako sokol a po večerech si rád čte, třeba i staré církevní kalendáře nebo knížky, které už nikdo nepotřebuje.

Sedla jsem si k horkým kachlovým kamnům a z konvice, která na nich stála, mi dědoušek nalil odvar z pýru. Opravdu se to dá pít, i když v tom není žádný alkohol. A k tomu prazvláštnímu čaji jsem dostala vacku, což je taková speciální buchta. Bylo mi tu dobře, se psem u nohou a s dědouškovým vyprávěním. Povídal mi o svém dětství, o své nebožce, o jediném synovi, který už nežije, stejně jako snacha. Trochu si poplakal, ale také se hodně smál a povídal si s mým psem, který s jeho kočkou spokojeně dřímá na dece u kamen. A pak také mi zpíval starodávné písničky. Mimochodem, od mých

šestnácti let, kdy byly parky plné Elvisů Presleyů, mi nikdo nezpíval. A když jsem nějakou tu písničku znala, zpívali jsme ji spolu a docela nám to šlo.

"Jak budete slavit své zítřejší narozeniny?" nedalo mi, abych se nezeptala.

Naklonil se ke mně a spiklenecky zašeptal: "Přijďte se zítra podívat v půl jedenácté ke zvonici a uvidíte!"

A tak jsme s dědouškem oslavili Silvestra. Ani jsme na půlnoc nepočkali a popřáli si dobrou noc.

Nazítří, aby mi nic neušlo, jsem už dávno před půl jedenáctou brousila liduprázdnou vesnicí kolem zvoničky. Přesně v půl jedenácté se tiše, po zasněžené silnici, kde se vzal, tu se vzal, objevil taxík a než jsem se nadála, uviděla jsem i dědouška. Byl pěkně oblečený a voněl. Těžce ale cílevědomě došel cestičkou vyhrabanou ve sněhu až k autu. Když jsem ho pozdravila, furiantsky na mě zamával a zavolal: "přite pobejt - ale až k vícerou!"

Celý den jsem omdlévala zvědavostí, kamže to ten dědoušek odjel?

Večer jsem zašla pobejt, jak se tady říká. A tak jsem se dozvěděla, že ten taxík byl narozeninový dárek od vnoučat. Dovezl dědouška za jeho nejmilejší kamarádkou z dětství, která žije pár desítek kilometrů odtud v Domově radostného stáří. A až bude dědoušek opravdu starý (je mu dnes akorát osmdesát devět let), prodá domeček a odstěhuje se za Anulkou, s kterou se také rádně ožení. A vůbec nevdá, že je skoro slepá, jemu slouží zrak za dva.

Na dotvrzení svých záměrů a na oslavu narozenin nalil do dvou malovaných sklínek, které kdysi sám vyfoukal a omaloval, každému trochu rybízového vína. Připili jsme si a popřáli dobrý rok i šťastné narozeniny.

Bylo o čem přemýšlet. Vybavila jsem si ty přepapané a přejásané tváře u nás v chalupě. Byly připravené skepticky reagovat na nastávající aktuální změnu kalendáře i na svůj aktuální zdravotní stav. Bylo mi líto, že tak krásný čas, jako jsou narozeniny Nového roku, bývá u nás jaksí zahalen trochu problematikými následky včerejších oslav. Také jsem si uvědomila, že letos bude mít narozeniny úplně každý z vás, ať ho znám nebo neznám. Dokonce bude mít narozeniny každý člověk na tomto světě. Narozeniny bude mít i dítě, které roste v nenápadném bříšku mé dcery. Narozeniny bude mít i můj pes, který v letošním roce srovná svůj psí věk s mým lidským. A co vám všem a nám všem popřát?

Nejspíš to, abychom se nemuseli tolik bát. Abychom si nemuseli tolik závidět. Abychom se mohli vzájemně přijímat a snášet, třebaže jsme se každý narodil jindy a jinde. Abychom jeden v druhém mohli vidět bližního i tehdy, jsme-li od sebe vzdáleni. Abychom měli rádi to, co máme, a abychom měli to, co máme rádi. A když nás přeci jen něco zabolí, tak abychom mohli vidět i smysl té bolesti. Abychom o každých narozeninách, které budeme letos slavit, měli pro někoho úsměv a aby někdo měl úsměv pro nás.

Hodně radosti, klidu a spokojenosti se životem vám všem!

Delicie Nerková